

Zdroj jako ontologická kategorie

Tomáš Holeček,
MediGrid

Obsah

- Co je *kategorie*?
- Co je *ontologická kategorie*?
- Co je *zdroj*?

Kategorie

- Určení věci – jako rozhodující o smysluplnosti toho, co věc je – vypovídající o bytí.

(Benyovszky, L.: Filosofická propedeutika, 1. díl, str. 123, Sofis, Praha 1999.)

Kategorie

- Systém kategorií je úplný výčet nejvyšších rodů.

(Thomasson, A.: Categories, in: Stanford Encyclopedia of Philosophy,
<http://plato.stanford.edu>, 2004.)

Kategorie

- V matematice: třída objektů a třída morfismů.

(Goldblatt, R.: Topoi, The Categorical Analysis of Logic, Dover Pbs., 2. vydání, 2006.)

Kategorie

- Shrnutí:

Kategorie je nejvyšší určení smyslu,
tj. co věc je a jak o věci vypovídáme.

Ontologie

- Teoretické (tedy ne-praktické) zkoumání toho, co věci jsou.

(Benyovszky, L.: Filosofická propedeutika, 1. díl, str. 13 a dále, Sofis, Praha 1999.)

Ontologie

- Zkoumání nejobecnějších rysů toho, co je a jaké to má mezi sebou vztahy.

(Hofweber, T.: Logic and Ontology, opt. O3, in: Stanford Encyclopedia of Philosophy, <http://plato.stanford.edu>, 2004.)

Ontologie

- Explicitní specifikace konceptualizace.

(Gruber, T. R.: Toward principles for the design of ontologies used for knowledge sharing, Presented at the Padua workshop on Formal Ontology, 1993, http://ksl-web.stanford.edu/KSL_Abstracts/KSL-93-04.html)

Ontologie

- Shrnutí:

Ontologie je zkoumání smyslu věcí,
tj. co věci jsou a jak o nich vypovídáme.

Ontologická kategorie

- Tedy:

Ontologická kategorie je určení smyslu věci, a to takového smyslu, v němž věc je.

Ontologická kategorie

- Explicitní specifikace:

Jaké místo ve výpovědích označení věci má a jaké se k němu vážou predikáty.

Zdroj

- Nemá samostatné bytí, je jen jako zpracováváný; vzniká z věcí v důsledku techniky.

(Jünger, E.: Der Arbeiter, Herrschaft und Gestalt, Stuggart: Klett-Cotta, 1981, orig. z 30-tých let 20. století; odkazují podle Novák, A.: Jev zdání a ukazování se..., in: Nietzsche a člověk, FHS UK, Praha 2005)

Zdroj

- Něco, co je zpracováváno. Je užitečný a často v omezeném množství.

(Wikipedia, heslo „Resource (Types and Developments“, <http://en.wikipedia.org>, 2007)

Zdroj

- Zpracováváný nahodile nebo podle plánu (tj. bez nebo s explicitním zařazením do systému).

(viz odkaz na Jüngera)

Zdroj

- Shrnutí:

Zdroj jako ontologická kategorie má právě tyto rysy: vázanost na zpracování (nesamostatnost) a potřeba začlenění do systému (plánování).

Zdroj

- Explicitní specifikace:

Zdroj není explicitně specifikovatelný jinak, než popisem zpracovatelnosti a zařazení do systému, tj. dokumentací. (Ta se sama stává zdrojem.)

Zdroj

- Formální ontologie zdroje:

Relace (vícemístné predikáty) zastupující zpracovatelnost a vazbu zdrojů. Jiné objekty (věci, produkty, práce, dokumentace) mají místo jen dočasně, jsou transformovány na zdroje.

